

LYCKSELE
KOMMUN
LIKSIJON KOMMUVDNA

Fördjupad Översiktsplan

för

ÖRTRÄSK

inom Lycksele kommun

ANTAGANDEHANDLING januari 2013

Antagen av Kommunfullmäktige den 25 juni 2013 § 70

Vann laga kraft den 17 juli 2013

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

Utvecklingsområden	sid 1
Planering	sid 3
Fördjupad översiktsplan, Detaljplan, Fysisk planering som verktyg	
Bostäder	sid 4
Bebyggelse	
Kommunal service	sid 6
Äldreomsorg, Barnomsorg Verksamhetsområde va Avfallshantering Räddningstjänst	
Kommunikationer	sid 8
Vägar, gångvägar, skoter, bredband, kollektivtrafik	
Näringsliv	sid 10
Handel	sid 10
Grönstruktur, natur och friluftsliv, turism	sid 11
Grönstruktur Örträsksjön – Öre älv Natur – friluftsliv – turism Öreälvsleden Kanutled Besöksmål	
Kultur	sid 13
Riksintressen	sid 14
Naturvård <i>Brukad mark – bebyggelse</i> <i>Öre älv</i> Kulturvård Friluftsliv Rennäring	
Strandskydd	sid 20
Konsekvensbedömning	sid 22

UTVECKLINGSOMRÅDEN

En samordning kring kultur, natur, miljö och service för iordningställande av en karaktärsfull, trivsamt och levande bygd medför särskilda krav på dess utformning. Den småskalighet som präglar Örträsk är viktig att ta till vara och värna om.

En medveten utveckling leder till ett samhälle med önskade kvaliteter, till skillnad från en icke medveten utveckling som "bara blir" och som fokuseras på företeelser vi inte ens vet om vi efterfrågar.

Utveckling av Örträsk fordrar ett aktivt förhållningssätt och en bild av hur vi önskar att framtidens Örträsk skall se ut.

Hållbar utveckling innebär både att hantera de investeringar som är gjorda och att tillgodose det förändringstryck som kräver nya investeringar och åtgärder.

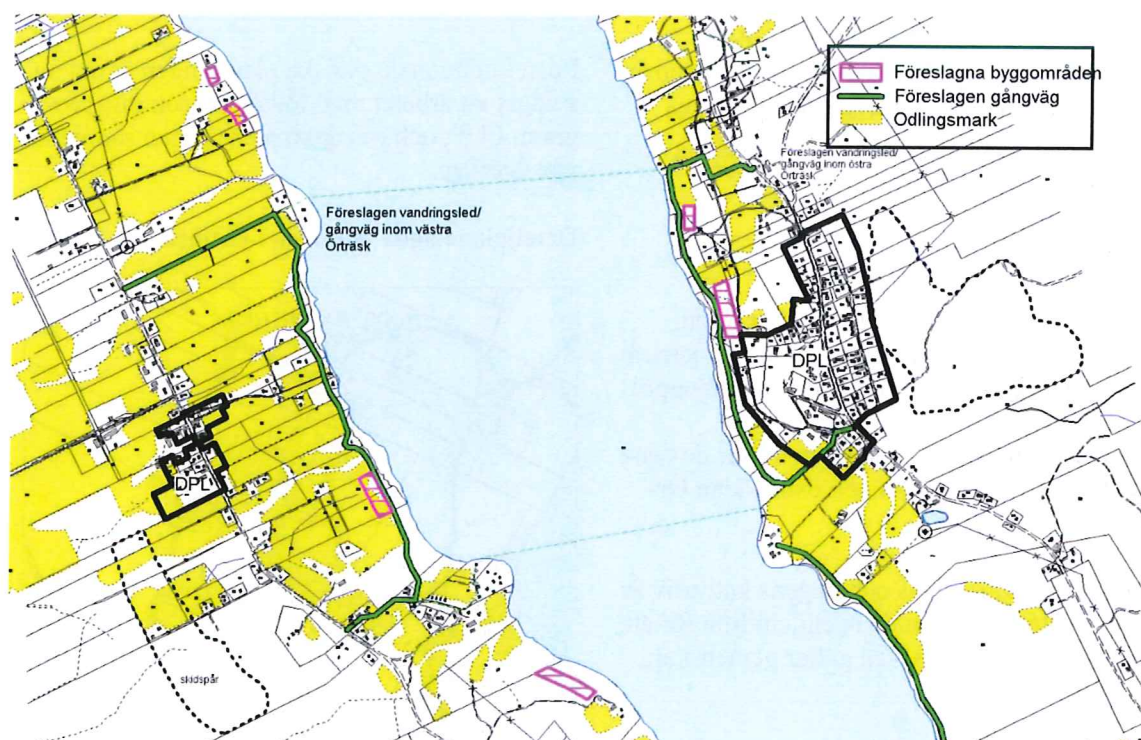
En attraktiv miljö skall också vara tillgänglig för alla invånare. De äldre och personer med funktionshinder får inte förbises när det gäller framtida utformning.

Utvecklingsområden för bebyggelse är framförallt kring Örträksjön, där nya tomter kan bildas sedan man tagit hänsyn till befintliga riksintressen och odlingslandskapet. Ny bebyggelse kan med fördel genomföras för att ge förutsättningar för utglesning och återställande av tidigare förhållanden kring Örträksjön.

Detaljplanelagt område för industriverksamhet finns i östra delen av Örträsk.

Utveckling av befintlig service är viktig för Örträsk.

Kommunen skall uppmärksamta följande förändringar i samhället och ha en framförhållen planering.

Mål

Örträsk skall ha en ändamålsenlig handels-, företags- och servicestruktur som ger god tillgänglighet för alla invånare.

Att planera så att personer med funktionshinder ges möjligheter att ta del av samhället.

PLANERING

Fördjupad översiktsplan

Den fördjupade översiktsplanen för Örträsk ska bidra till att uppnå utveckling i Örträsk. Utvecklingsplanering är ett av de mest svårhanterliga politikområdena, den komplexa verklighet och den långsiktighet som krävs medför att konkreta resultat är svåra att påvisa och omöjliga att säkerställa.

Kommunen arbetar för en jämvikt mellan stad och land då byarnas fortlevnad är viktig för kommunens utveckling.

Tidsperspektivet sträcker sig ungefär tio år framåt i tiden. Den fördjupade översiktsplanen är vägledande vid beslut, redovisar den politiska viljan och anger de mål som skall uppnås via planeringen.

Detaljplan

Utveckling i kommunens olika tätorter är ett kommunalt ansvar som kommunen utövar genom kommunalt självbestämmande och planmonopol.

För Örträsk finns detaljplaner som täcker de centrala delarna både på västra och östra sidan Örträsksjön.

Kontakter med gårdagens och dagens kulturliv är viktiga vid utformningen av boendemiljön för att se till människans behov vad gäller gemenskap, trygghet och identitet.

Fysisk planering som verktyg

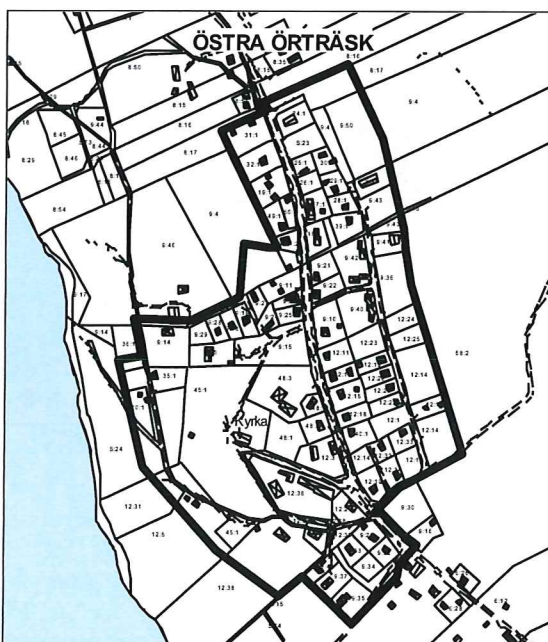
Den fysiska planeringen är ett viktigt redskap för sammanvägning av olika intressen, för analyser och för illustrationer av visioner.

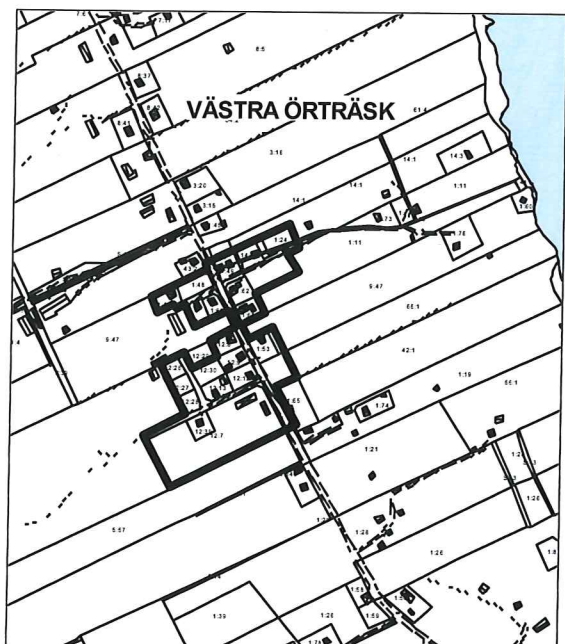
Detta förhållningssätt till den fysiska planeringen ger helt andra möjligheter än det motsatta synsättet, d v s att se den fysiska planeringens om en formalitet för att få genomföra projekt som initieras av enskilda intressen. Tvärtom är syftet med den fysiska planeringens processer att de ska garantera öppenhet och möjlighet för kvinnor och män, barn, ungdomar och äldre att delta och lämna synpunkter.

Den fysiska planeringens möjligheter som redskap för en hållbar utveckling får inte komma till korta.

I den kommunala fysiska planeringen är det angeläget att arbetet med lokala utvecklingsprogram, LUP, och översiktsplaneringen samverkar i växelverkan.

Detaljplanelagda områden i Örträsk.

BOSTÄDER

Bebyggelse

Mindre områden har avsatts för nybebyggelse. Områdena utgör förtätning och komplettering i redan byggd miljö för att tillgodose kommande behov, dock utan att viktiga riksintressen eller odlingslandskapet påverkas negativt. Många av områdena utgör attraktiva boendemiljöer, såsom vattennära bebyggelse. De föreslagna bebyggelseområdena ligger i vissa fall i kanten av jordbruksmarken, vilket innebär att den produktiva jordbruksmarken även fortsättningsvis är sammanhängande.

Nya bostadsområden har anpassats till de höjdnivåer som finns runt Örträsksjön, vilket betyder att de förlagts inom områden där lutningen är lämplig för framtida bebyggelse. Områdena har också anpassats efter de översvämningsrisker som kan föreligga enligt klimat och sårbarhetsutredningen. Föreslagna områden kan nås via befintliga vägar. Vid eventuell framtida exploatering skall enklare geoteknisk undersökning utföras, beträffande risk för ras och skred, innan bygglov ges.

Någon garanti att dessa områden kommer att bebyggas finns inte, då markägaren avgör om och när han vill sälja marken.

Enstaka obebyggda tomter finns inom detaljplanlagda områden i västra och östra delarna av Örträsk.

Ytterligare eventuell tillkommande bebyggelse skall lämna en byggnadsfri zon på 12 m till de allmänna vägarna. Befintliga utfarter skall så långt möjligt samnyttjas.

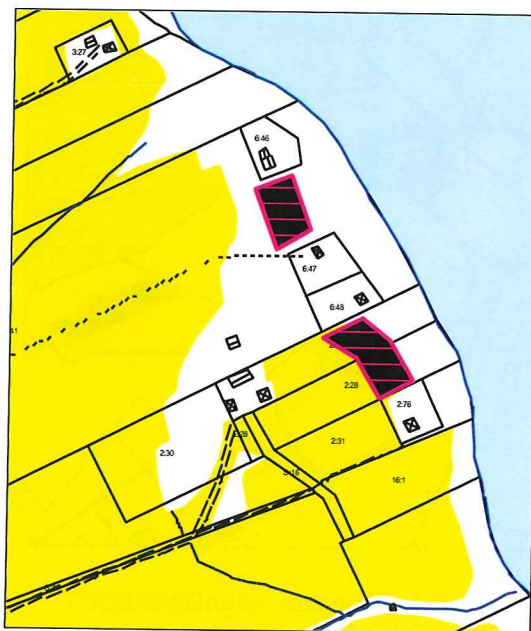
Vid nybebyggelse ska de karaktärsdrag och värden hos befintlig bebyggelse beaktas. Det kulturhistoriska värdet ska tas till vara genom öppet byggnadssätt, relation till grannfastigheter och materialval.

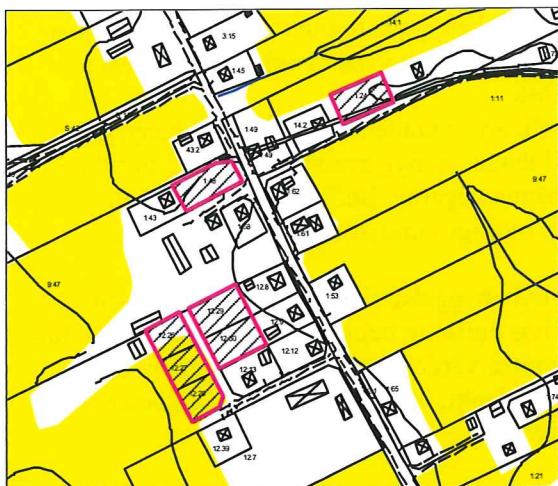
Kommunen har i § 130/2011 antagit ett tillägg till Översiktsplan beträffande strandskydd, landsbygdsutveckling, där området kring Örträsksjön redovisats, vilket innebär att det finns lättnader vid dispensansökan för upphävande av strandskyddet.

Efterfrågan på tomter för egnahemsbyggande är n liten.

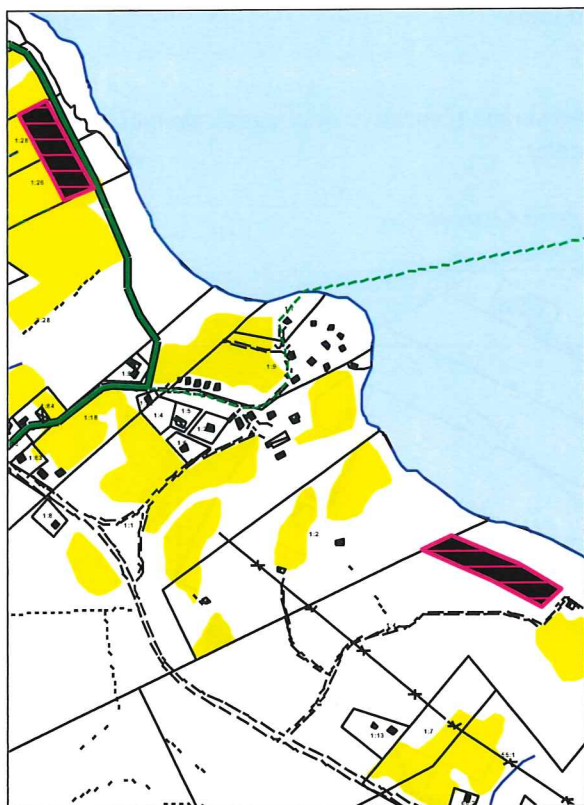
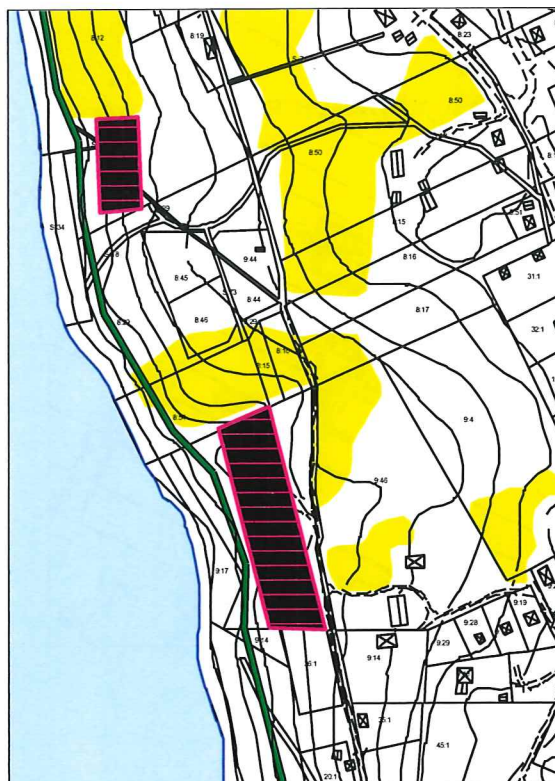
Föreslagna respektive obebyggda avstyckade tomter:

Västra Örträsk

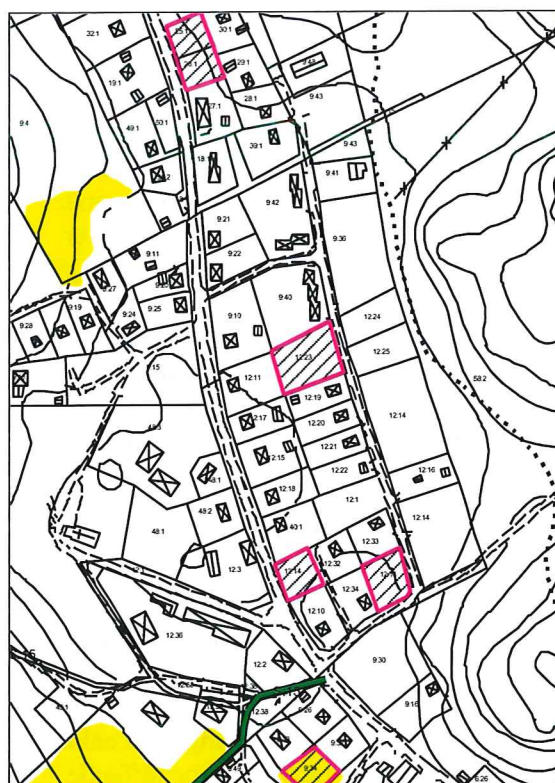

Den bebyggda miljön skall ge skönhetsupplevelser och trevnad samt ha ett varierat utbud av bostäder, arbetsplatser, service och kultur så att alla människor ges möjlighet till ett rikt och utvecklande liv.

Kapasiteten på kommunens va-anläggningar i Örträsk klarar eventuell nyproduktion.

Östra Örträsk

Kommunen skall genom en medveten och långsiktig planering förbättra tillgängligheten i samband med nödvändiga investerings- eller underhållsåtgärder, s k ”passa på planering”. Detta skall överensstämma med bestämmelser i HIN samt BFS (2011:13) om krav på undanröjande av enkelt avhjälpna hinder och tillgänglighet på all-

männa platser och lokaler dit allmänheten har tillträde.

I PBL 8 kap 2 § finns även krav på undanröjande av enkelt avhjälpna hinder och tillgänglighet på allmänna platser.

Det är en samhällsekonomisk vinst i tillgänglighetsarbetet i form av den nytta som människor och samhälle får av åtgärder som genomförs. Ökade möjligheter för personer med funktionshinder att delta i det sociala livet, ökad värdighet och valfrihet är några exempel.

Fritidsbebyggelse är ett positivt och viktigt inslag i kommunen.

Lägen vid vatten skattas högt av fritidshusägare varför områden vid Örträsksjön blir en tillgång för kommunen och framförallt Örträsk.

Ny bebyggelse bör dock inte hindra rörligt friluftsliv, natur- eller kulturintressen.

Eftersom Örträsk är en jordbruksbygd kan det ibland uppstå problem med lukt vid spridning av gödsel.

Mål

Bebyggelse och anläggningar skall lokaliseras på ett sätt som är lämpligt med hänsyn till de boendes och övrigas hälsa, mark- och vattenförhållanden, energihushållningen samt samhällsservicen.

Attraktiviteten/utvecklingen i Örträsk skall öka genom möjligheter till tomter i vattennära lägen.

Att verka för att allmänna byggnader och platser anpassas för människor med funktionshinder.

Framtida nya tomter skall inte överstiga 2000 m².

KOMMUNAL SERVICE

Äldreomsorg m m

Omsorg om äldre, funktionshindrade samt familjer som har det svårt, är en stor och viktig uppgift i kommunens verksamhet.

Vid planering av kommunens verksamhet är det viktigt att titta på vilka förutsättningar kommunen har och hur olika faktorer kan tänkas förändras.

En av de viktigaste faktorerna i detta sammanhang är invånarantalet.

Förändringar i befolkningens sammansättning förväntas ske framöver. Det är främst åldersgruppen 65 år och äldre som kommer att öka. Detta kommer att påverka behovet av kommunal service vad gäller vård och omsorg i olika former. Hemtjänsten ska vara så utformad att de insatser som ges, stöder individens förmåga att bo hemma.

Kvinnor och män, äldre och funktionshindrade i särskilt boende skall ha en god och säker vård och omsorg.

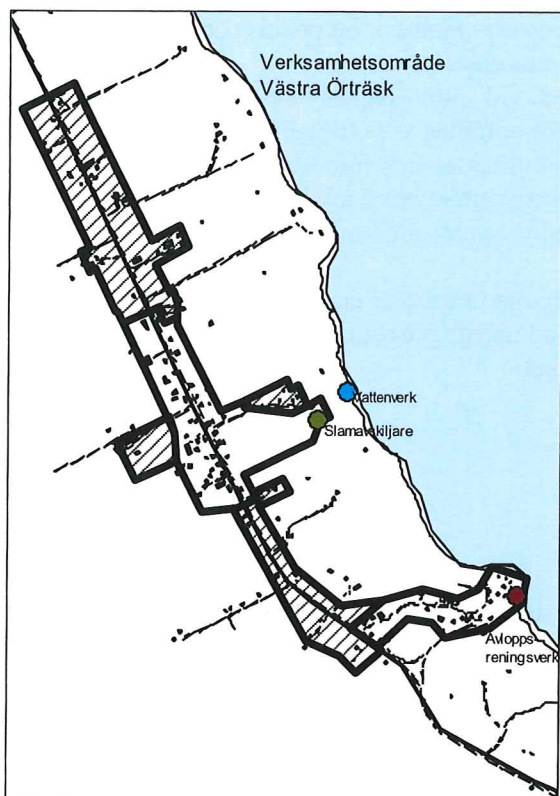
Barnomsorg

Det är viktigt att det finns förutsättningar för barnomsorg på orten. Finns ingen barnomsorg minskar förutsättningarna för inflyttning av barnfamiljer.

Verksamhetsområde va

Reningsverk och kommunala vattentäkter finns både på västra och östra sidan av Örträsk.

Kapasiteten på kommunens va-anläggningar i Örträsk klarar eventuell nyproduktion.

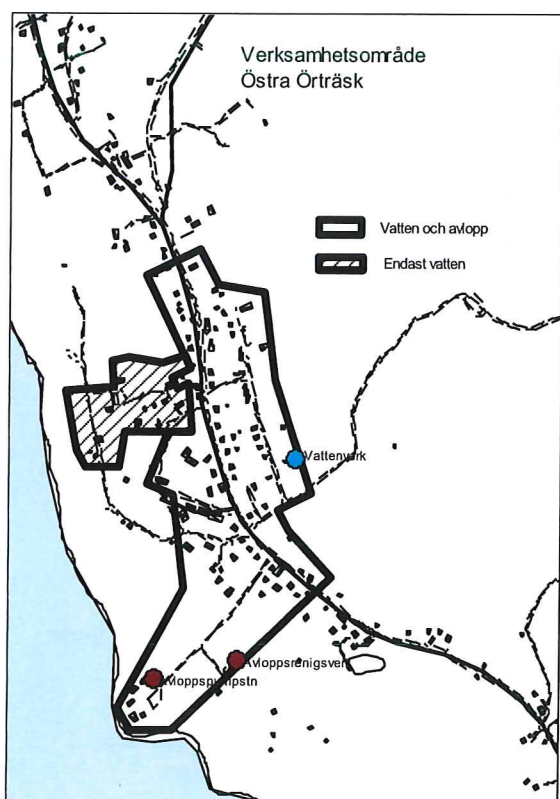

I anslutning till vattentäkterna skall restriktivitet råda vad avser tillkomsten av nya byggnader och verksamheter. Inom fastställda områden för vattentäkter gäller fastställda bestämmelser. Miljö och samhällsnämnden skall granska samtliga ärenden som berör dessa områden. Kommunen håller på med en översyn av skyddsområdena. Då kommunen har ett flertal skyddsområden inom kommunen har översynen av Örträsk skyddsområden ännu inte påbörjats. Kommunen vikt dock in de nya reglerna beträffande skyddsområdena, i avvaktan på fastställande av nya områden.

Avfallshantering

Anpassning till en långsiktig hållbarhet handlar om att minska resursförbrukningen, sluta kretsloppen, öka återanvändningen och återvinningen, förbättra den yttre miljön osv.

Av kommunen antagen Renhållningsordning och Avfallsplan utgör underlag för hantering av avfallsfrågor inom kommunens gränser. Där finns även kommunens målsättning beträffande avfallshantering.

En av kommunens tre återvinningscentraler (ÅVC) är placerade i Örträsk östra del. Där kan hushåll och verksamheter lämna sitt sorterade grovavfall. Inom Örträsk västra del finns återvinningsstation (ÅVS). Där kan hushållen bl a lämna sina tidningar och plastförpackningar.

Räddningstjänst

Avtal om hjälp med räddningstjänst finns mellan kommunen och Bjurholms kommun. I övrigt gäller kommunens handlingsprogram för Räddningstjänsten, som anger generella mål för dess verksamhet.

Mål

Äldreomsorg m m

Alla äldre människor oavsett ålder eller funktionshinder ska kunna bo kvar i sin invanda miljö. Detta gäller så länge det är medicinskt försvarbart.

Att främja rekrytering och öka kompetensen hos vård- och omsorgspersonalen för att klara den ökade vård- och omsorgstyngden.

Att kvinnor och män ska känna trygghet inför ålderdomen, genom att de äldres individuella behov av vård och omsorg, utgående från en humanistisk människosyn, tillgodoses.

Vatten

Inga verksamheter som riskerar att förorena eller negativt påverka grundvattentäkter ska tillåtas inom skyddsområden.

Brunn för dricksvatten ska inte innehålla hälsopåverkande tungmetallhalter, naturfrämmande ämnen eller bakterier.

Avfall

Återanvändning och återvinning skall i största möjliga mån göras.

Den totala mängden avfall och avfallets farlighet minskas.

Avfallsplanen ska utgöra kommunens åtgärdsprogram med lokala mål och åtgärder för att uppnå miljökvalitetsmålen inom avfallsområdet.

KOMMUNIKATIONER

Vägar

Ett allmänt vägnät med god standard är en förutsättning för att Örträskbygden ska kunna hållas levande.

För enskilda vägar till fastboende, minst 150 m, utgår kommunalt bidrag för sommar- och vinterunderhåll.

Gångvägar

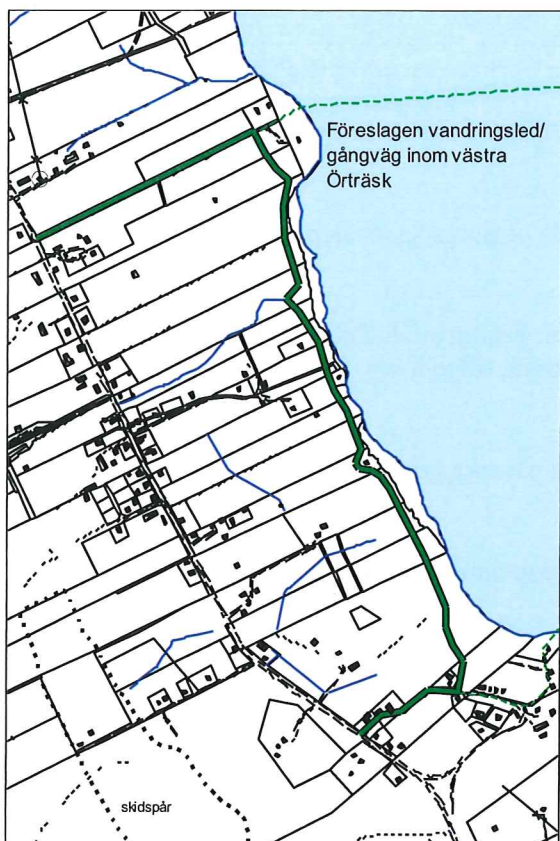
I föreliggande fördjupad översiktsplan har en kortare vandringsled/gångväg föreslagits, på västra liksom på östra sidan, som kan knytas samman under vinterhalvåret genom kombinerad gång/skoterled över Örträsksjön.

Föreslagen sträckning inom västra delen av Örträsk utgör ca 4 km varav ca 1,5 km efter lv 353.

Föreslagen sträckning inom östra delen av Örträsk utgör ca 3 km varav ca 1 km efter lv 597.

Lederna är tänkta att iordningställas av Örträskborna med visst bidrag av kommunen. Vandringslederna följer till största delarna befintliga stigar och vägar.

Trafikverket ansvarar för lv 353 och 597 i de avsnitt som passerar Örträsk. Regeringen har preciserat ansvaret på följande vis: "Inom ramen för de statliga vägarna kan även separata cykelbanor och gångvägar byggas i de fall detta behövs och är en lämpligare lösning än ett gemensamt utnyttjande av vägbanan för såväl skyddade som oskyddade trafikanter. Sådana lösningar bör övervägas när trafikflödena är höga och den existerande vägen smal och riskfylld för de oskyddade trafikanterna. I den regionala transportplaneringen skall särskild hänsyn tas till barns behov av en säker "vägmiljö".

Skoter

En ledplan för Lycksele kommun finns upprättad. Då det är en förmån att enkelt ta sig ut från bostadsområdena till fjärrlederna är det viktigt att skoterförarna visar hänsyn vid färd ut till lederna.

Bredband

För att ge förutsättningar till småföretagande och arbete från hemmen måste en satsning på bredbandsutbyggnad göras i Örträsk.

Mål

Att största möjliga anslag tillfaller de allmänna vägarna.

Att höja standarden på vägnätet.

Att Örträskbygden ska ha dagliga förbindelser med tätorterna Bjurholm, Lycksele och Umeå.

Att bredbandsutbyggnad påskyndas.

Kollektivtrafik

Det är viktigt att i samhällsplaneringen på ett tidigt stadium ta hänsyn till kollektivtrafikens förutsättningar.

NÄRINGSLIV

Jord- och skogsnäringen räknas som basverksamhet i glesbygd och har därför en stark och positiv ställning i kommunens arbete.

Det är viktigt att det ges möjlighet till kompletterande verksamhet som nytillverkning, legoarbeten, turism m m. Förändringar och nytänkande skall tas till vara då det kan leda till behållande och nyetablering av företag.

Under förutsättning att småföretagandet skall utvecklas i Örträsk krävs ett fungerande fibernät (bredband).

Vid neddragningar i jordbruksverksamheten kan alternativa grödor, exempelvis energiskog etableras.

Då jordbruken i kommunen minskar finns andra verksamheter, ex köttjursuppfödning, fåravel, ridning, som kan överta fastigheterna för att hålla landskapet öppet.

Att social service, såsom byabutiker m m, blir kvar är viktigt, så att unga familjer kan bosätta sig och ny företagsamhet kan utvecklas även på andra ställen än tätorten. Samverkan mellan olika verksamheter kan vara ett led till att servicen fortsättningsvis kan upprätthållas.

Frågor som berör mark- och skogsägare samt Vapstens sameby, som inkräktar på deras verksamheter, skall samrådas.

Mål

Att bygga bredband till Örträsk så att småföretagande m m kan utvecklas.

Att kommunens inköp till dess verksamheter i Örträsk, så långt möjligt, sker via lokala butiker.

Att utveckla och stödja framtagande av lokalt producerade varor.

Att utveckla turistnäringen.

HANDEL

Handeln är en förutsättning för att Örträsk ska behålla sin karaktär och sitt värde. En viktig aspekt när det gäller att locka nya invånare till orten är en närhet till vår dagliga service. När servicen försämras ökar utflyttningen.

Kommunen skall i sina planer för bostäder och service även skydda handeln för att bli gynna kvinnor och äldre som inte har tillgång till bil.

Det är viktigt att den service som finns i Örträsk förstärks och bevaras så att även närliggande byar har möjligheter till överlevnad.

Mål

Att byarna i Örträskbygden ska ha daglig postgång.

Inköp till kommunal service skall, så långt möjligt, göras från de lokala butikerna.

GRÖNSTRUKTUR, NATUR OCH FRILUFTSLIV, TURISM

Grönstruktur

Begreppet grönstruktur innefattar sjöar, bäckar, stränder, parker, skol- och kyrkogårdar, privata trädgårdar och gröna "restytor" med natur- eller kulturprägel.

Grönstrukturen omfattar således all mark, som inte är bebyggd eller belagd. Dess funktion kan sammanfattas i tre olika aspekter: ekologiska, kulturella och sociala.

Den så kallade **Örträskrosen** Rosa (rugosagruppern) 'örträsk' är en härdig ros som har sitt ursprung just i Örträsk. Rosen växte i en trädgård som gav plats åt ett vägbygge. Bybon Irma Öhrman såg till att rosen spreds till andra trädgårdar i byn. Rosen blev undersökt av SLU på 90-talet. Det är en kraftigt växande buskros som är härdig, lätodlad, doftande och perenn.

Örträsksjön – Öre älv

Örträsksjön är Öreälvens största sjö. Öreälven med sina käll- och biflöden är ett viktigt bidrag till Natura 2000 och är numera skyddad av lag mot framtida vattenkraftsutbyggnad. Vid Öreälvens utlopp finns en flottningsdamm från 1924 som varit i bruk fram till 1977.

Öre älv och Örträsksjön utgör fina **fiskevatten**.

Örträsksjön både delar och sammanhåller Örträsk genom sitt läge mellan västra och östra Örträsk och är en viktig del av Örträsk identitet. Branta sluttningar reser sig på båda sidor om stranden. Sjön är en av kommunens största och djupaste sjöar. Storleken och variationen i olika vattenmiljöer i sjön och längs stränderna gör sjön till den artmässigt fiskrikaste i kommunen. Att Öreälven genomflyter Örträsksjön ökar på ett avgörande sätt sjöns biologiska kvaliteter.

Sjön är att beteckna som näringsfattig till måttligt näringsrik, där ganska stora arealer jordbruksmark på båda sidor har bidragit och bidrar till ökad näringsrikedom i sjön. Sjön har mestadels ganska branta, raka stränder. Ett undantag finns i norra delen från inloppet av Öreälv till Kvarnfors. En fin räningsmark finns också vid Kvarnfors. Vid Innifällan ligger ett mäktigt randdelta,

det så kallade Örträskfältet och utanför detta finns en del grundområden.

Skogsbruket har bedrivits intensivt i omgivningarna de senaste decennierna. Ingen äldre naturskogstypad skog finns längre kvar runt själva sjön. Vattenkvaliteten i Örträsksjön är trots detta ganska god.

Natur – Friluftsliv - Turism

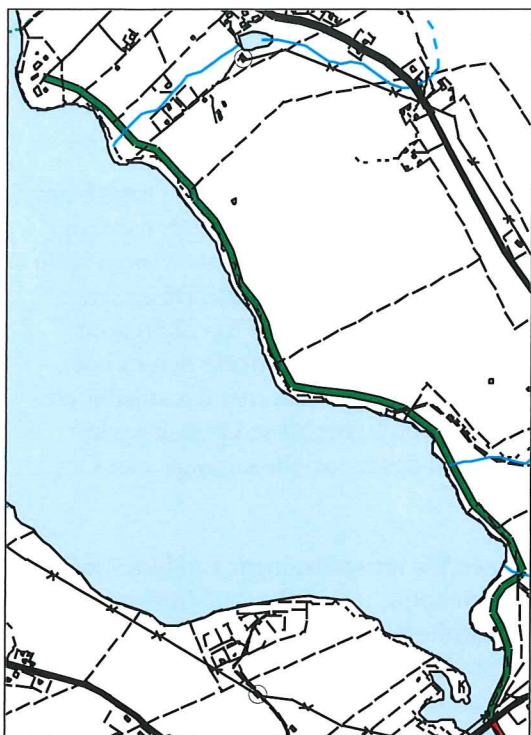
Naturen har i alla tider svarat för en mycket viktig del av män och kvinnors, barn, ungdomar och äldres möjligheter till rekreation och fritidsaktiviteter. Örträskets korta avstånd ut till naturen är en värdefull resurs som ger speciella upplevelser till boende på orten, viktiga värden att värna om. Att barn och vuxna får vistas i naturen är viktig för deras hälsa och för att få kunskap om naturen.

Öreälvsleden

Tidigare har en förbindelse mellan Bjurholm och Örträsk funnits. Skogsstyrelsen har genom Sveriges landsbygdsprogram lämnat finansieringsstöd för upprustning av leden. Enligt ansökan som inlämnats är Carl-Gunnar Olofsson, Örträsk ansvarig för genomförandet, som bl a innebär röjning, rensning och uppmärkning av leden. Arbetet skall färdigställas under 2013. Den gamla leden går fram till bron mellan Örträskets östra och västra del.

Önskemål finns att leden får en fortsättning fram till Hembygdsgården.

Framledes finns även möjligheter att knyta samman Öreälvsleden med den föreslagna vandringsleden inom västra delen av Örträsk.

Kanotled

När Öreälvsleden iordningställts finns möjligheter till utveckling av kanotled efter samma sträcka. Lycksele kommuns Fritidsenhet tittar på förutsättningarna för detta.

Bad. Inom Örträsksjöns västra del vid Vargåns utlopp i Örträsksjön finns en fin sandstrand, Vargåsand, som nyttjats för bad och samvaro under de senaste 40-50 åren. En privat väg från länsväg 353 ner till stranden finns.

Den privata vägen är belägen inom Örträsk 4:4 till en längd av ca 600 m samt inom Örträsk 63:2 till en längd av ca 400 m. Vägen har körts sönder och har under senare tid inte kunnat nyttjas av "badgäster".

Den gamla samfälliga vägen i området är inte farbar och kan därför inte nyttjas för att ta sig till stranden. Överenskommelse bör träffas så att den privata vägen kan användas och att man därmed med gemensamt arbete/medel håller vägen farbar, så att boende i Örträsk, besökare och turister kan nyttja sandstranden. Detta skulle ge Örträsk ett mycket tilltalande besöksmål.

En bastuflotte, som ägs av byn, finns även i Örträsksjön vid sandstranden och som hyrs ut till intresserade.

Skidspår finns inom västra delen av Örträsk.

Skoterleder. Fastställda leder finns för skoteråkning. Skoterleder kortar, vintertid, avståndet mellan västra och östra delarna av Örträsk.

Besöksmål

Hembygdsgården ligger mycket vackert på en udde nedanför de centrala delarna inom Örträsk östra del.

Gaffelberget som ligger inom Örträsk östra sida är ett populärt utflyktsmål med utsikt över byn. Idag är en stor del av berget kalhygge och nästan hela den snitslade stigen, ca 1,7 km, går genom kalhygge. En rast- och grillplats finns inom området.

Dygnstomberget, ett fint skogsområde några kilometer söder om Örträsksjöns södra ände. Området ligger inom Bjurholms kommun och utgör ett fint närnaturområde för Örträskborna. Området är kuperat, längst i öster ligger Krok-sjön.

Dammkojan. Ca 1 km söder om Örträsksjön efter Öre älv finns Dammkojan som ägs av byn men är belägen på kommunens fastighet Örträsk 5:34. Vägen till Dammkojan från länsväg 597, en sträcka på ca 450 m, är i behov av upprustning. Dammkojan har iordningställts av Örträsk Intresseförening. Dammen i Öre älv i direkt anslutning till Dammkojan ligger på fastigheten Örträsk S:25.

Vid **Storforsen**, ca 9 km norr om Örträsksjön, på Sveaskogs mark, finns ett äldre bostadshus som Intresseföreningen underhåller.

I den fördjupade översiktsplanen för Örträsk har föreslagits vandringsleder/gångvägar, närmare beskrivet under "Kommunikationer", inom både östra som västra delen av Örträsk. Dessa leder kan nyttjas som vandrings-, gång- alternativt motionsleder av boende, besökare och turister. Ett stort turistiskt värde kommer dessa leder att få, då man får möjlighet att se Örträsk vackra landskap, med dess speciella karaktär mot Örträsksjön.

Inom ramen för turistsatsningar kan bl a special-turism inom natur, jakt, fiske, hundturism och turer mellan flottarkojorna utvecklas. Rekreativ område inom lågfjället Storsvartli-den, där getarkoja, utkikstorn och sten med inris-tade namn på hästgetare bl a finns. Kanotvatten i Öre älv med rastplatser/flottar-kojor.

Mål

Att vägen till Vargåsand upprustas så stranden kan nyttjas av boende, besökare och turister.

Att föreslagna vandringsleder/gångvägar iordningställs.

Att olika åtgärder inom specialturism, såsom natur, jakt, fiske m m, genomförs.

Att starta verksamheter i hembygdsgården som lockar boende och turister, exempelvis "gör det själv-verkstad" – snickerier, tunnbrödsbakning osv.

Att "Bondens dag" med försäljning av egenproducerade varor genomförs.

KULTUR

Örträskbygden är rik på fornlämningar, exempelvis stenåldersboplatser, fyndplatser för härdar, husgrunder samt fångstgropsystem.

Näringslivets strukturomvandling från 50-talet och framöver kännetecknas av stora förändringar av befolkningens fördelning inom landet, länen och kommunerna. Denna urbaniseringsprocess, som gått snabbt har medfört en stark minskning av glesbygdsbefolkningen och en ökad expansion

i de större tätorterna. Detta har medfört igenväxning av kulturlandskapet i glesbygdskommuner. Problemet ute i glesbygderna är att det är ungdomarna och framförallt kvinnorna som flyttat ut. Stora områden inom kommunen kan komma att sakna bofast befolkning med risk för fortsatt utarmning av kvarstående kulturmiljöer och objekt.

Igenväxning med sly av åkermark i omedelbar anslutning till äldre bostadsgrupper medför snabba förändringar i många kulturlandskap.

Kulturlämningar, såsom stenmurar, rösen, odlingsvägar m m växer igen.

Kulturmiljön består inte bara av förhistoriska lämningar, bebyggelse och andra anläggningar som människan skapat, den består också av de kvinnor och män, barn och äldre som levat och lever i den, deras historia och traditioner.

Nya verksamheter, bebyggelse, gångvägar m m, som ingår i den fördjupade översiktsplanen berör inga fornlämningar eller fornlämningsområden.

Mål

Ge möjlighet till upplevelser av kultur av god kvalitet, genom ett bra utbud.

Hembygdsområdet skall vara levande med utställningar, marknader osv.

Det kulturella, historiska och arkitektoniska arvet i form av byggnader och bebyggelsemiljöer samt platser och landskap med särskilda värden, värnas och utvecklas.

RIKSINTRESSEN

Den fördjupade översiktsplanen berörs av riksintresse för naturvård, kulturvård och friluftsliv.

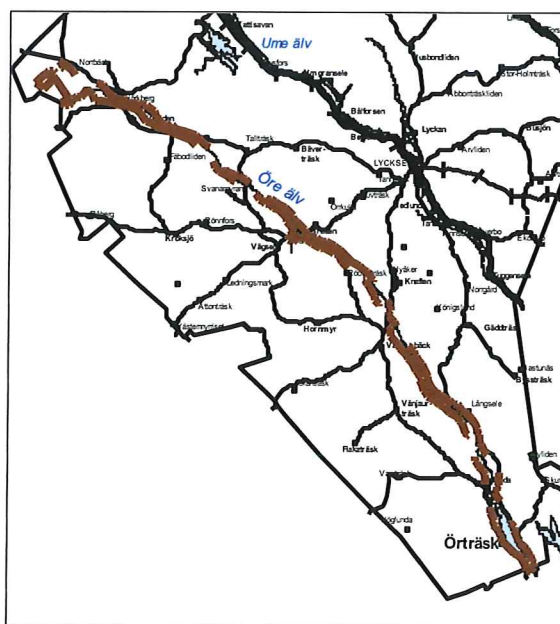
Riksintresse naturvård

Inom Lycksele kommun finns 25 områden av riksintresse för naturvård. Det riksintresse som berör Örträsk är ca 127,5 km². Riksintresset bedöms inte påverkas av de föreslagna bebyggelseområdena, då dessa anpassats till befintlig bebyggelse, genom viss förtätning och närhet.

Inom Örträskområdet finns flera gamla kvarn- och sågplatser, exempelvis vid Vargån - Granträsk, och Kvarnån - Vargträsk.

När det gäller kulturella sevärdheter kan samarbete inledas med Vargträsk, som har byggt upp ett ekomuseum som i full skala visar sambanden mellan landskapet och ett äldre samhälles arbetsliv och arbetsmiljö m m.

I kommunens kulturminnesvårdsprogram från 1987, finns endast tre byggnader representerade inom det kartutsnitt som redovisats under "Utvecklingsområden", dessa är Örträsk kyrka, Örträsk 8:19, Storgatan 143, ca 750 m norr om kyrkan och Örträsk 9:37, Kronjägarvägen 6, ca 250 m söder om kyrkan.

Brukad mark - bebyggelse

Ett mycket begränsat område berörs inom det totala riksintresseområdet för Örträsk och Öre älv. Hänsyn har tagits genom att föreslagna bebyggelseområden ligger i övergång mellan brukad mark och slybeväxt stranzon med inslag av öppen mark.

Odlingslandskapets värden skyddas genom att ingen värdefull ängs- och betesmark, identifierad i länsstyrelsens inventering, berörs. Den dagsaktuella brukarsituationen beaktas vid framtida avstyckning och bebyggelse.

Om detta värdefulla odlingslandskap skall fortsätta finnas kvar i Örträsk måste möjligheter skapas för inflyttning till byn, för framtida övertagande av brukning av mark. I dagsläget är framtidsutsikterna för ett levande lantbruk mycket negativa, då intresse för övertagande saknas.

Föreslagna bebyggelseområden har lokaliserats i nära anslutning till befintliga vägar för att förhindra eller försvåra fortsatt brukande av odlingsmarken samt för att undvika större ingrepp i området för nyanläggning av vägar.

Risken för negativ påverkan på övriga naturvärden, som bedöms kunna påverkas, sjön, strandfloran, insektslivet, gulbrämad dykare mm bedöms som liten. I förhållande till riksintressets helhetsvärde och bevarandemålen för de utpekade naturtyperna och arterna i Natura 2000-området, bedöms eventuell negativ påverkan vara av marginell betydelse. Miljön i området bedöms inte påverkas på ett betydande sätt.

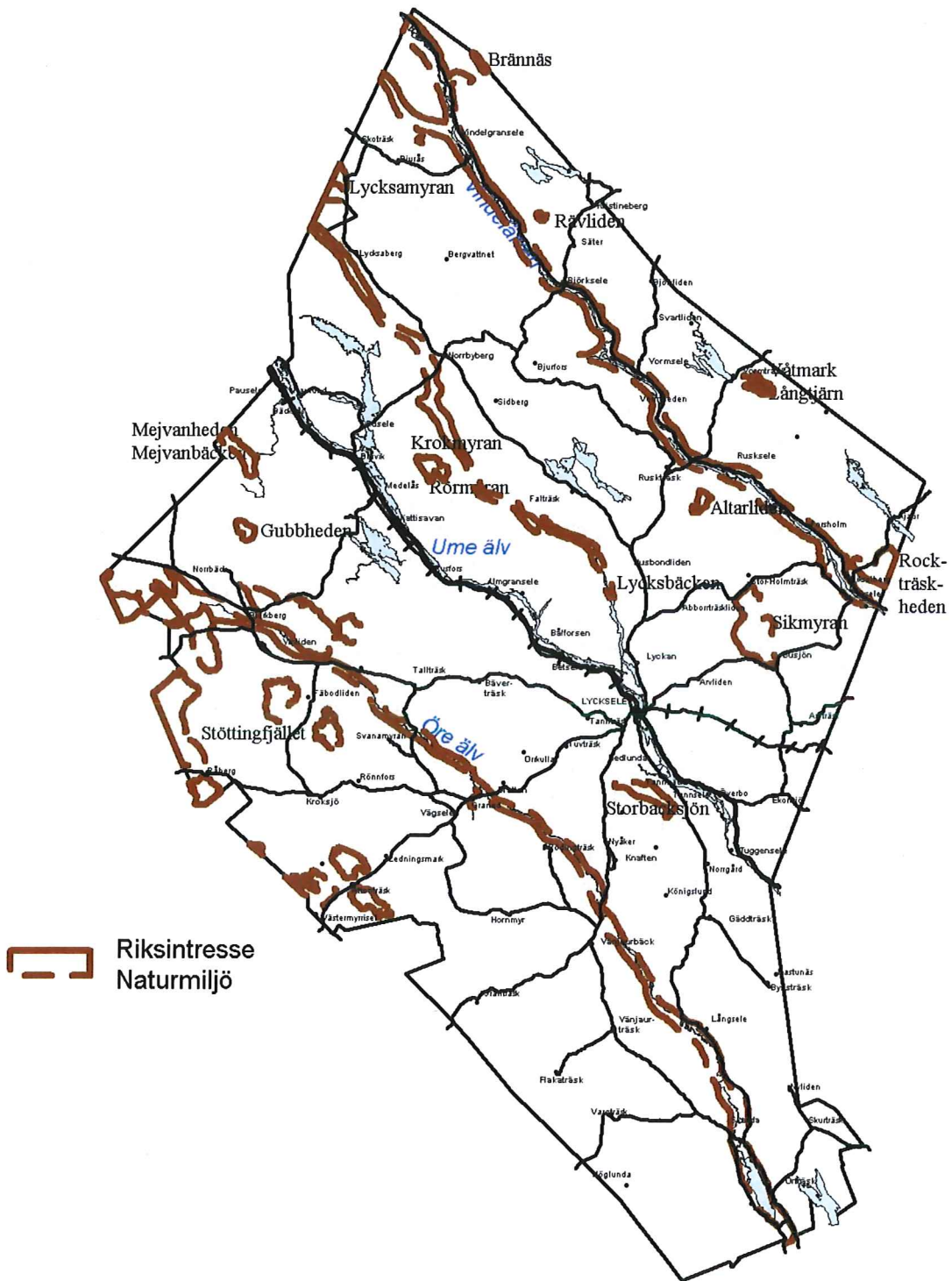
En god förvaltning av ett riksintresse behöver inte innebära att en död hand läggs över området. Ofta krävs fortsatt bruk av byggnader och landskap, men att det måste ske på ett varsamt sätt för att inte värden ska gå förlorade.

Den fördjupade översiktsplanen bedöms inte ha någon negativ påverkan på riksintresset utan ger förutsättningar för framtida behållande av det värdefulla odlingslandskapet.

Öre älv

Öreälven, som ingår i riksintresset, är en skogsälv och ett av landets bästa exempel på ett meanderande vattendrag. På terrasserna som omger älven är det vanligen tallhedar. Blandskog finns i brinkarna medan de eroderade niporna är sparsamt bevuxna. De talrika bäckravinerna hyser ofta örtrik gran och/eller lövskogsvegetation. Ängs- och åkermarker har även hävdats på meandernäsen, men ängsbruket har nästan helt upphört. Stränderna är bitvis smala med gråal- och videbuskbälten. I själva älvfåran finns rätt mycket vattenvegetation, framförallt i vikarna med t ex vass, fräken, vanlig igelknopp, nate, gul och vit näckros samt axslinga. Meanderområdena har ofta riklig vegetation både i vattnet och på stränderna.

Älvens bestånd av lax och havsöring är viktiga ur fiskesynpunkt. Efterbehandling av älvfåran efter flottning samt byggande av fiskvägar förbi ett par fiskvandringshinder gör att laxbeståndet ökar.

Riksintresse kulturvård

Inom Lycksele kommun finns sex områden av riksintresse för kulturvård. Det riksintresse som berör Örträsk är ca 38,5 km². Riksintresset bedöms inte påverkas av de föreslagna bebyggelseområdena, då dessa anpassats till befintlig bebyggelse, genom viss förtätning och närhet.

Ett mycket begränsat område berörs inom det totala riksintresseområdet för Örträsk med omland, vilket innebär att det höga sammanhållna värdet inte bedöms påverkas. Värdet ligger bl a i det öppna kulturlandskapet, öppenheten mot sjön, bebyggelsestrukturen och riklig förekomst av fornlämningar.

Det öppna kulturlandskapet och öppenheten mot sjön håller på att växa igen.

Enligt den kommuntäckande översiktsplanen skall mark- och vattenområden som är utpekade (Örträsk by med kulturlandskap) enligt de särskilda hushållningsbestämmelserna i 3 och 4 kap MB skyddas mot påtaglig skada på natur och kulturintressena. Undantag får endast göras för utveckling av befintliga tätorter och det lokala näringslivet.

Örträsk fick sitt första nybygge redan år 1678 och är därmed den äldsta byn i Lycksele lappmark. Inom riksintresseområdet finns fornlämningar i form av bl a fångstgropar, stenåldersboplatser och vattenledningar för ängsbruket av 1800-

talstyp. Ett antal samiska visten och härdar av hög ålder har också registrerats.

Kulturhistoriskt intressant bebyggelse finns kvar på några fastigheter inom Örträsk.

I kommunens kulturminnesvårdsprogram från 1987, finns endast tre byggnader representerade inom det, i den fördjupade översiktsplanen redovisade område, där möjligheter till nybebyggelse redovisats. Dessa är:

Örträsk kyrka,

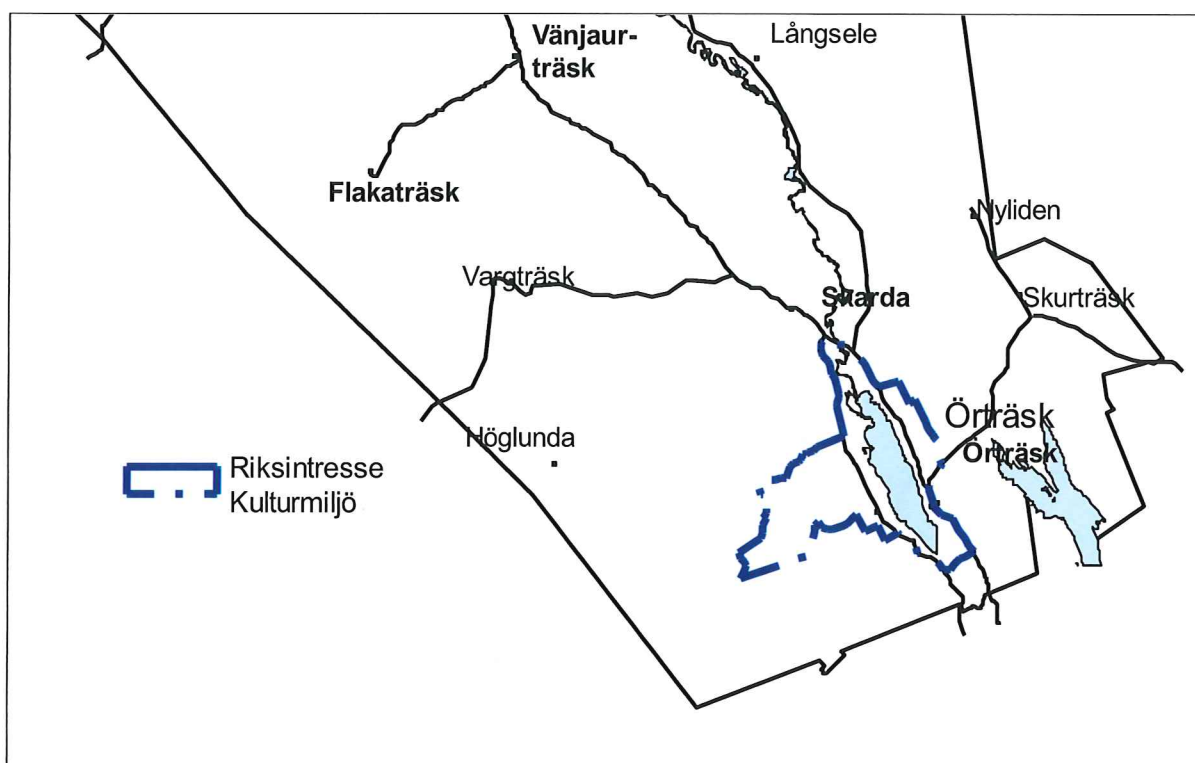
Örträsk 8:19, Storgatan 143, ca 750 m norr om kyrkan.

Örträsk 9:37, Kronjägarvägen 6, ca 250 m söder om kyrkan.

Ovanstående kulturhistoriska värden berörs inte av den fördjupade översiktsplanen.

Förutsättningarna för behållande av det öppna kulturlandskapet och öppenheten mot sjön bedöms öka, genom att annan verksamhet kan bedrivas inom de områden där jordbruket har lagts ner. Eventuell exploatering, genom landsbygdsutveckling i strandnära lägen, gör att öppenheten mot sjön bevaras.

Förslaget bedöms inte påverka riksintresset negativt.

Riksintresse för kulturmiljö som berörs till mindre delar inom centrala Örtträsk.

Riksintresse friluftsliv

Inom Lycksele kommun finns tre områden av riksintresse för friluftsliv. Det riksintresse som berör Örtträsk är ca 105 km².

Riksintresset bedöms inte påverkas av de föreslagna bebyggelseområdena, då en del av dessa ligger i anslutning till odlingsmark, en del i anslutning till befintliga stigar/vägar, som inte berörs av eventuell exploatering och en del av redan avstyckade tomter, vilket gör att utövande av friluftslivet i jämförelse med dagens förhållande inte förändras.

Riksintresset bedöms inte påverkas av de föreslagna vandringslederna/gångvägarna då dessa planerats, till största delen, på befintliga stigar/vägar och därmed förstärker användandet av marken i friluftslivets anda.

Ett mycket begränsat område berörs inom det totala riksintresseområdet för Örtträsk och Öre älv.

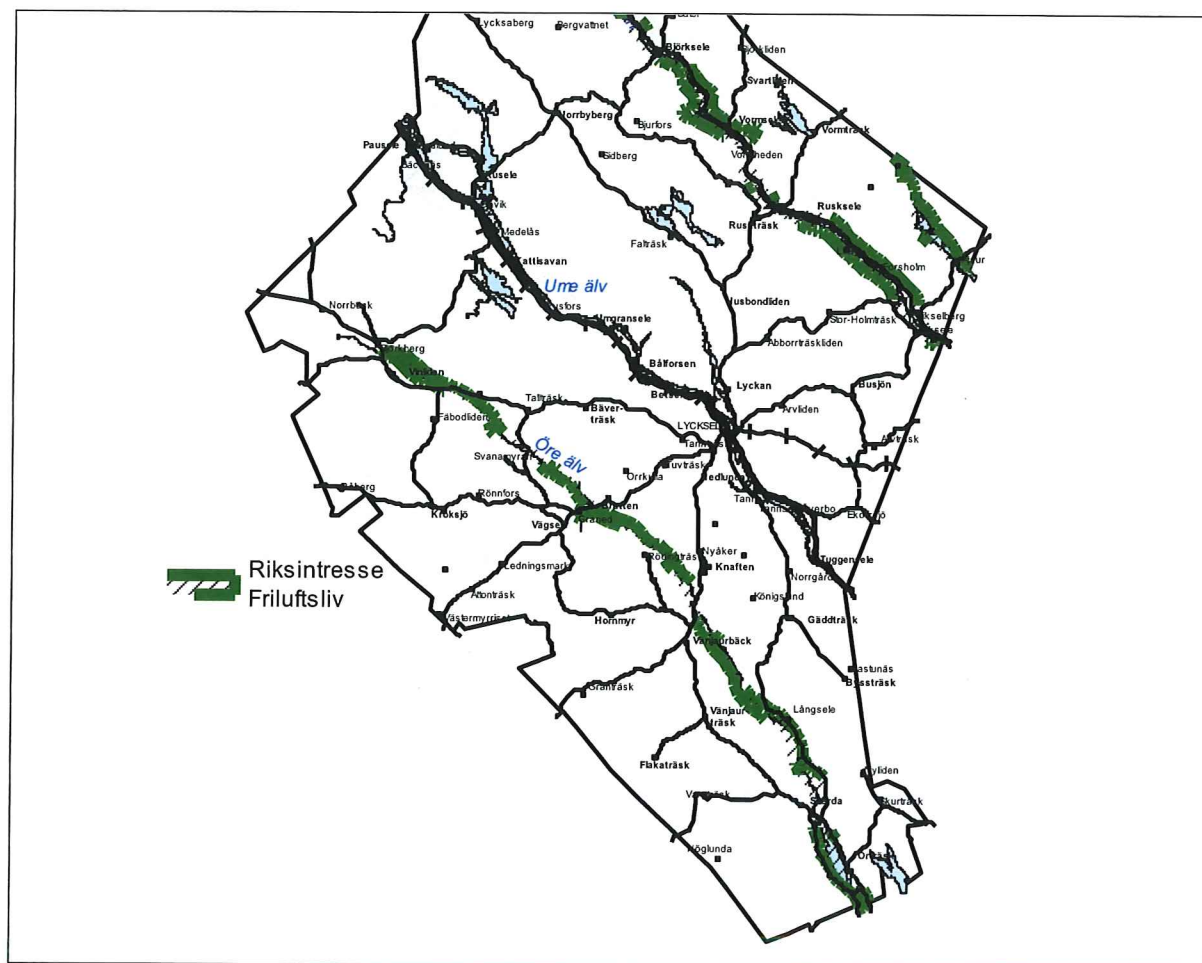
Marken mellan de föreslagna tomterna och allmänna vägen består till stor del av brukad mark, varför det allmänna friluftslivet inte har tillgång till den marken idag.

Föreslagna bebyggelseområden har lagts i samma linje som tidigare avstyckade tomter. Förtätning har gjorts inom vissa delar, dock inte så tätt att fria passager för allmänhetens tillgång till strandområdet har äventyrats.

Förutsättningarna för bebyggelseområdena har utretts med hänsyn till riksintressena och Natura-2000.

Det finns stora orörda ytor som friluftslivet har tillgång till och tillgängligheten till strandområdet ökar på grund av de föreslagna "vandringslederna".

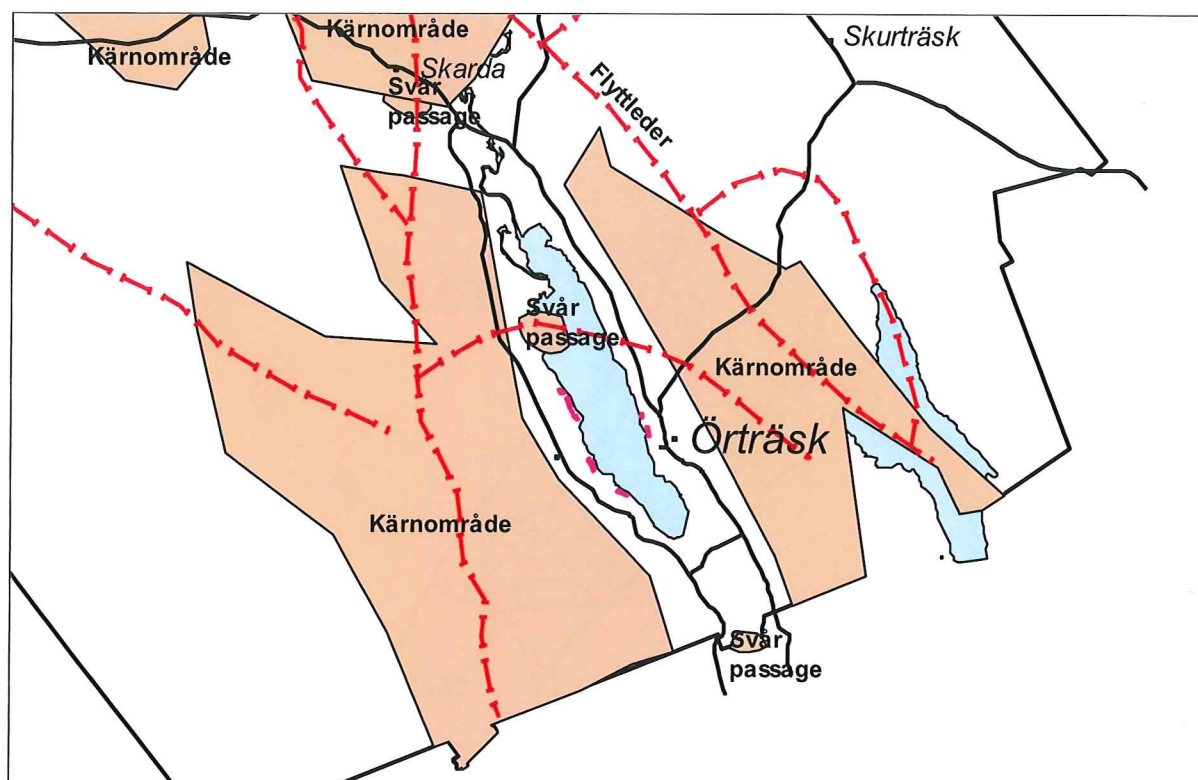
Det område som berör riksintresset för friluftsliv ligger inom Örtträsk centrala delar, mellan länsvägarna 353 och 597. Riksintresset innebär inte något förbud mot åtgärder eller ändrad markanvändning. Man kan med god planering och hänsynstagande använda mark- och vattenområden för flera olika ändamål utan att för den skull påtagligt påverka riksintresset.

Riksintresse rennärning

Lycksele kommun täcks till stora delar av riksintresse för rennärningen och dess flyttningsleder. Inom kommunen har Malå, Gran, Ran, Ubmeje och Vapsten samebyar verksamhetsområden. Örträsk ligger i omedelbar anslutning till Vapstens sameby, som har två av sina kärnområden väster om lv 353 och öster om lv 597.

Riksintresset bedöms inte påverkas av de föreslagna bebyggelseområdena, då de ligger utanför Vapstens kärnområden och svåra passager och utgör förtätning i redan exploaterad miljö. Flyttlederna ligger ca 1,5 km från närmsta föreslagna byggområde. Rennärningen bedöms inte påverkas av eventuell tillkommande bebyggelse i Örträsk.

STRANDSKYDD

Syftet med strandskyddet är att trygga förutsättningarna för det rörliga friluftslivet samt att bevara viktiga livsmiljöer för växter och djur, både på land och i vatten.

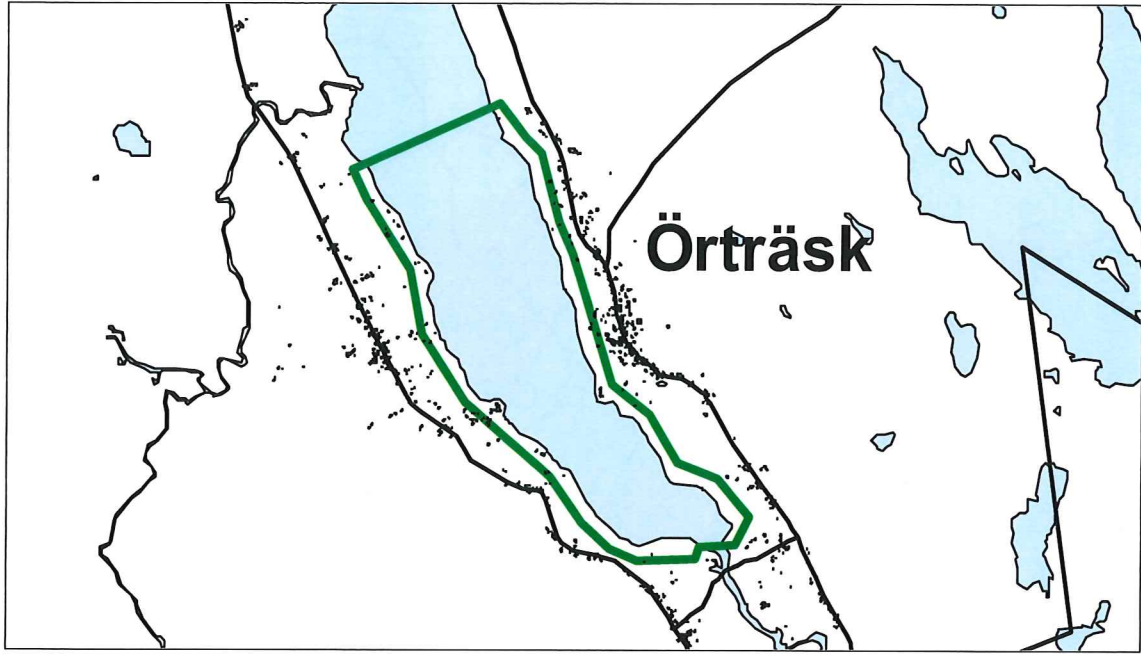
Kommunen har 2011 antagit ett tillägg till översiktsplan beträffande strandskydd – landsbygdsutveckling, s k LIS-områden.

Den södra delen av Örträsksjön, där bebyggelseområden redovisats, utgör ett område där landsbygdsutveckling är ett särskilt skäl vid dispensansökan.

Två mindre områden för bebyggelse finns även kring Vargträsket, ca 2 mil nordväst om Örträsk.

Om och när eventuell bebyggelse kommer till stånd skall dispens från strandskyddet sökas.

Bestämmelser kring strandskyddet och LIS-områden finns närmare beskrivet i tillägg till Översiktsplan antagen av kommunfullmäktige 2011-11-07.

KONSEKVENSBEDÖMNING

Enligt PBL skall en konsekvensbedömning upprättas som beskriver användningen av marken, byggnaderna eller andra anläggningar som innebär en **betydande påverkan** på miljön, hälsan eller hushållningen med mark och vatten och andra resurser.

Syftet med bedömningen är att underlätta förståelsen av planen.

Den fördjupade översiktsplanen för Örträsk skall leda till att utveckla orten. Att ge underlag för utveckling av byar i kommunen som kan ge förutsättningar för fortlevnad av bygden, är viktig för hela kommunen.

Den Fördjupade översiktsplanens innehåll

Nuläge

Många verksamheter har under senare år avvecklats i Örträsk. Detta leder till en uppgivenhet för kvarboende. Initiativ har tagits från Örträsk att man önskar en förändring av synsättet på kommunens byar och att hela kommunen skall ha möjligheter till boende och utveckling.

Någon nyproduktion av bostäder har inte skett under de senaste 20 åren. Orten avfolkas och jordbruksverksamheten läggs efterhand ner.

Örträsk har fortfarande två livsmedelsbutiker, men med det minskade befolkningsunderlaget kommer dessa att ha svårt att fortsätta verka.

Byn är uppbyggd på ömse sidor av Örträsket, vilket medför fina lägen över vatten och det öppna landskapet. I nordvästra delen av Örträsket vid Vargåns utlopp finns en fin badstrand, Vargåsand.

Bredband finns inte framdraget till Örträsk.

Vattentäkt finns både inom västra som östra sidan av Örträsk.

Inom Örträskområdet finns riksintressen för naturvård, kulturmiljövård, friluftsliv och rennärning.

Riksintresset för naturvård avser bland annat den brukade marken och Öre älvens meandrande vattendrag med dess tillgång till växter och djur.

Riksintresset för kulturvård avser bland annat det öppna kulturlandskapet, bebyggelsestrukturen, förekomsten av fornlämningar, till exempel vattenledningar för ängsbruket av 1800-talstyp.

Riksintresset för friluftsliv avser bland annat Öreälven med dess förekomst av lax, flodpärlmussla och utter.

Riksintresset för rennärningen berörs inte direkt av den fördjupade översiktsplanen, men rennärningen riksintresseområden finns både öster och väster om Örträsk.

Några särskilda miljö- eller riskfaktorer har inte uppmärksamrats inom den fördjupade översiktsplanen.

Åtgärder

För att ge möjligheter till inflyttning till Örträsk har områden avsatts för byggande i attraktiva, vattennära lägen. Vid anvisade områden har hänsyn tagits till bland annat odlingsmark. De områden som föreslagits ligger inom det, av kommunfullmäktige 2011-11-07, antagna LIS-området (LIS = landsbygdsutveckling i strandnära lägen). Vid kommande avstyckningar skall hänsyn

tas till strandskyddets syften, påverkan på djur- och växtliv samt allmänhetens tillgång till strandområdet, enligt bestämmelser i Strandskyddslagen.

Mindre områden har tagits i anspråk för att möjliggöra gång/vandringsleder, inom både den östra och västra delen av Örträsk.

De kulturhistoriska byggnaderna som finns inom Örträsk, bl a Örträsk 45:1 (kyrkan), Örträsk 8:19 (manbyggnad) och Örträsk 13:2 (hembygdsområde) bör uppmärksammas och marknadsföras så att kulturmiljöerna behålls.

Kommunen skall så långt möjligt stötta och ge möjligheter att förverkliga de idéer som framkommer när det gäller utveckling av näringslivet.

Att regionalt och lokalt arbeta för att få till stånd förbättringar inom alla kommunikationsslag, utifrån de resurser som finns.

Konsekvenser

De åtgärder som kommunen föreslår förväntas ge ökad trygghet och fler arbetstillfällen, vilket innebär att inflyttningen till Örträsk ökar. Om utflyttning av ungdomar och barnfamiljer sker så att det blir övervägande äldre befolkning i Örträsk, ger det ekonomiska och sociala konsekvenser bl a när det gäller att upprätthålla den kommunala servicen.

MILJÖKONSEKVENSBESKRIVNING

Allmänt

Den fördjupade översiktsplanen ska leda till att utveckla och förstärka förutsättningarna för inflyttning till Örträsk.

De fina förutsättningarna till rekreation och turism som finns inom Örträskområdet bör utvecklas.

Den fördjupade översiktsplanens målsättningar förverkligas genom detaljplaner, åtgärdsprogram eller tillståndsprövning av verksamheter och åtgärder.

Bedömning

Vid bedömning och urval av lämpliga lokaliseringsområden har hänsyn tagits till riksintressena och odlingslandskapet.

Betydande miljöpåverkan

Jämfört med nu gällande lokala miljömål och antagna detaljplaner bedöms inte den fördjupade översiktsplanen medföra några ändrade förutsättningar för kommande tillstånd eller projekt. Miljöpåverkan kan bäst beskrivas och bedömas i samband med tillståndsprövning av verksamheter och åtgärder. Den fördjupade översiktsplanen redovisar några åtgärder och områden där översiktlig beskrivning av möjliga konsekvenser kan lyftas fram.

Vandringsled/gångväg

Den fördjupade översiktsplanen har föreslagit anläggning av vandringsled/gångväg inom både den västra och östra delen av Örträsk. Anläggandet måste utföras med största möjliga miljö- och naturvårdshänsyn då de ligger inom riksintresseområden, natura2000 område och till stora delar berör strandområden och kantområden av odlingsmarken. Föreslagna tomtområden ligger ovanför vandringsleden, sett från strandlinjen, vilket uppfyller strandskyddslagens intentioner. Från strandområdena och upp till de allmänna vägarna har vandringslederna lagts på befintliga gångstråk/vägar. Förväntade positiva konsekvenser blir en mer attraktiv och tillgänglig vattennära rekreativmiljö och en förbättrad folkhälsa.

Bebyggelseområden

Planen pekar ut ett antal områden för bebyggelse i attraktiva, vattennära lägen. Då möjligheter skapas för nybebyggelse i naturskön miljö, förväntas den negativa trenden brytas så att ungdomar/barnfamiljer flyttar in till Örträsk.

Framtida bildande av fastigheter skall utföras med största möjliga miljö- och naturvårdshänsyn då de ligger inom riksintresseområden och till mindre delar tangerar brukad åkermark. Områdena är framtagna med hänsyn till översvämningensrisken. De branta partierna runt Örträsksjön har inte tagits med på grund av ras och skredrisken. Föreslagna områden ligger inom partier med mindre lutningar mot vattnet och där bebyggelse i flera fall redan uppförts i området. Enklare geoteknisk undersökning skall utföras av exploatör vid eventuell kommande bebyggelse.

Byggnad av bredband ger förutsättningar till mindre företag att etablera sig på orten. Föreslagna verksamheter och målsättningar under "Näringsliv" förväntas ge positiv utveckling i Örträsk, som ger underlag för nybebyggelse.

GÄLLANDE PLANFÖRHÅLLANDEN

Översiktsplan

Förslaget till fördjupad översiktsplan för Örträsk överensstämmer med den 2006 antagna och 2009 aktualitetsprövade översiktsplanen. Kommunen har där bl a framhållit att byggande i byar/landsbygd är positivt. Lokaliseringarna skall framförallt göras inom områden där befintliga utfarter mot allmänna vägar finns. Nu föreslagna lokalisering av bebyggelse överensstämmer även med det tematiska tillägget beträffande landsbygdsutveckling i strandnära lägen (LIS-områden).

Enligt översiktsplanen så sammanfaller de turistiska intressena och friluftslivsintressena med andra intressen, som t ex kulturmiljövården och naturvården. Dessa intressen bör ses i ett sammanhang och vägas ihop vid beslut om markanvändningsplanering, detta har så långt möjligt gjorts i föreliggande fördjupning.

Naturvårdsstrategi

Den fördjupade översiktsplanen för Örträsk har tagit hänsyn till de områden som redovisats och naturvårdsklassats i naturvårdsstrategin antagen 2007.

Kulturmiljöprogram

Hänsyn har tagits till de områden som angivits i av kommunen 1987 antagna kulturmiljöprogram, belägna sydväst om sjön. Områdena utgör bl a fångstanläggning med fångstgropar, stenåldersboplatser, vattenledning för ångsbruket av 1800-talstyp och ligger utanför nu föreslagna tomtplatser och vandringsleder. Inga byggnader av kulturintresse finns i anslutning till föreslagna bostadsområden.

Detaljplaner

Detaljplaneområdenas utbredning har redovisats för västra och östra delarna av Örträsk.

GÄLLANDE REGLERINGAR OCH SKYDDSVÄRDEN

Riksintressen enligt 3 och 4 kap MB

Mark- och vattenområden som är utpekade som riksintressen enligt de grundläggande hushållningsbestämmelserna, skall skyddas från sådana åtgärder, som påtagligt skadar områdenas värden respektive påtagligt försvårar näringarnas bedrivande, utvinning av material eller tillkomsten av utnyttjande anläggningar. För mark- och vattenområden som är utpekade enligt de särskilda hushållningsbestämmelserna i 4 kap MB gäller att områdena skall

skyddas mot påtaglig skada på natur- och kulturintressena.

- Riksintresse rennäring** Inga områden ingår inom riksintresse för rennäring. Riksintresse för rennäringen finns i nära anslutning till Örträsk. Den fördjupade översiktsplanen berör endast de tätbebyggda områdena inom Örträsk varför rennäringens riksintresse inte bedömts påtagligt försvåra utövandet av näringen.
- Riksintresse naturvård** Den fördjupade översiktsplanen berörs av riksintresse för naturvård. Kommunen har tillgodosett riksintresset genom antagen översiktsplan, miljömålen och att de särskilt ska beaktas vid planering och tillståndsgivning. Riksintresset ska vara till gagn för samhället i stort och kommunen ska nyttja riksintressets egenskaper och innehåll för att berika besöksnäringen och framhålla turistiska besöksmål. Riksintresset bedöms inte påtagligt påverkas av föreslagna utvecklingsåtgärder i Örträsk.
- Riksintresse kulturmiljö** Den fördjupade översiktsplanen berörs av riksintresse för kulturmiljö. Värdet ligger bl a i det öppna kulturlandskapet, öppenheten mot sjön, bebyggelsestrukturen och riklig förekomst av fornlämningar. Mark- och vattenområden ska skyddas mot påtaglig skada på kulturintressena. Undantag får endast göras för utveckling av befintliga tätorter och det lokala näringslivet. Den äldre kulturhistoriska bebyggelsen och kulturlandskapet bedöms inte påverka riksintresset negativt av föreslagna utvecklingsåtgärder i Örträsk. Förutsättningarna för behållande av det öppna kulturlandskapet och öppenheten mot sjön bedöms öka.
- Riksintresse friluftsliv** Förutsättningarna för bebyggelseområdena och gång/vandringsled har utretts med hänsyn till riksintresset och Natura-2000. I stora drag täcker riksintresset för friluftsliv området mellan länsvägarna 353 och 597. Riksintresset innebär inte något förbud mot åtgärder eller ändrad markanvändning. Man kan med god planering och hänsynstagande använda mark- och vattenområden för flera olika ändamål utan att för den skull påtagligt påverka riksintresset.
- Genom iordningställande av föreslagna vandringsleder inom både västra som östra delarna av Örträsk, bedöms riksintresset för friluftslivet i Örträsk centralort förstärkas, tillsammans med föreslagna åtgärder som breddar och utökar verksamheter inom friluftslivet.
- Natura2000-områden** Natura2000 är ett nätverk av skyddsvärda områden som pekats ut utifrån två EU-direktiv, art- och habitatdirektivet resp fågeldirektivet. Syftet är att bevara den biologiska mångfalden inom gemenskapen. Sverige har åtagit sig att se till att arterna och naturtyperna (habitat) har en gynnsam bevarandestatus, d v s att åtgärder vidtas så att arterna och naturtyperna finns kvar i ett långsiktigt perspektiv. Örträsksjön och Öreälvens avrinningsområde berörs av Natura2000. Vägdragningar och skogsbruk i när- och tillrinningsområdet inklusive dikesrensningar och körvägar, kan enligt bevarandeplanen generellt påverka naturtyperna och arterna negativt. Det kan ge ökad belastning av bl a humusämnen och tungmetaller, orsaka grumling och igenslamning. Avverkning av strandnära skog har stora negativa effekter, bl a förändrad hydrologi, ljusinstrålning och vattentemperatur samt ändrad tillförsel av organiskt material. Om man vid byggande av bostäder och anläggande av vandringsled tar hänsyn till detta bedöms inte bevarandevärdena, bevarandetillståndet och beva-

randemålen för de utpekade naturtyperna och arterna i Natura2000-områden påtagligt påverkas av den fördjupade översiktsplanen.

Ekologiskt särskilt känsligt område

Natura 2000 områden ska vid tillståndsprovningar, planer och program behandlas som ett ekologiskt känsligt område enligt MB kap 3:3.

ANDRA ALLMÄNNA INTRESSEN

Fornlämningar

Inga kända fornlämningar eller fornminnesområden berörs. I samband med framtida exploatering av områden kan ytterligare provningar göras.

Övriga kulturmiljövärden

Inga miljöer utpekade i gällande kulturmiljöprogram påverkas direkt.

Turism, friluftsliv och närrekreation

Naturbaserad turistverksamhet förekommer inom kommunen främst i form av jakt- och fisketurism, forsränning och skoteturism. En viss natur- och kulturmiljöguidningsverksamhet förekommer också. Inom kommunen bedrivs friluftsliv i form av jakt, fiske, bärplockning och skoteråkning m m. I kommunens naturvårdsstrategi har inga områden utpekats som specifikt viktiga enbart för turism, utan de områden som identifierats värdefulla för naturvård, friluftsliv och kulturmiljö har också bedömts värdefulla för befintlig och ny naturbaserad turism.

Inga befintliga vandringsleder, kanotleder eller skidspår bedöms påtagligt påverkas. Inga närnaturområden eller områden för friluftsliv redovisade i naturvårdsstrategin i anslutning till Örträsk ingår i föreslagna områden. Befintliga skoterleder bedöms inte påtagligt påverkas av föreslagna områden.

Strandskydd

Planerad gång/vandringsled samt bebyggelseområden ingår till vissa delar inom strandskyddsområde, vilket innebär att strandområden kan påverkas. De planerade områdena ingår i kommunens tillägg till översiktsplan beträffande "Landsbygdsutveckling i strandnära lägen" (LIS-områden). Detta innebär att lätnader vid ansökan om strandskyddsdispenser finns. Gång/vandringslederna följer till stora delar befintliga stigar. Områden för bebyggelse har hänsynstagits beträffande odlingsmark, översvämningrisk m m.

Jordbruk

Föreslagna bebyggelseområden ligger i anslutning till odlingsmark. Mindre delar av jordbruksmarken har ianspråktagits. Dessa delar ligger i utkanten av jordbruksmarken vilket innebär att jordbruksmarken inte delats. Då jordbruksverksamheten minskat inom Örträsk bedöms att ianspråktagna delar av jordbruksmarken inte påtagligt påverkar jordbrukets bedrivande. Markägaren bestämmer dessutom om de föreslagna bebyggelseområdena skall försäljas och bebyggas, då all mark är i privat ägo.

MILJÖKVALITETSMÅL

Allmänt

I och med antagande av översiktsplanen antog kommunen de nationella och regionala miljö kvalitetsmålen och strategier med relevans för kommunen. I miljöstrategier med åtgärdsprogram och lokala miljömål ges utförligare ramar och underlag för det lokala miljömålsarbetet. Nedan följer en redogörelse av de miljö kvalitetsmål som ansetts relevanta och som kan komma att påverkas.

Levande sjöar och vattendrag

Förslag till fördjupad översiktsplan för Örträsk bedöms inte ge några utsläpp av föroreningar eller medföra åtgärder som medför negativ påverkan och förstörda naturliga vattensystem.

Ett rikt odlingslandskap

Vid urval av nya tomtplatser och dragning av vandringsled har hänsyn tagits till brukad odlingsmark och natur- och kulturmiljövärden knutna till odlingslandskapet.

God bebyggd miljö

Städer, tätorter och annan bebyggd miljö ska utgöra en god och hälsosam livsmiljö samt medverka till en god regional och global miljö. Natur- och kulturvärden ska tas tillvara och utvecklas. Byggnader och anläggningar ska lokaliseras och utformas på ett miljöanpassat sätt och så att en långsiktigt god hushållning med mark, vatten och andra resurser främjas.

Denna fördjupning för Örträsk ger förutsättningar att uppfylla miljökvalitetsmålet genom en god livsmiljö där en långsiktigt god hushållning med naturresurser främjas samt där bostadsbyggande och utveckling underlättas.

Detta kan göras genom att förtäta det bebyggelsemönster som kan ses i Örträsk från den äldre tiden, som till stora delar följer länsvägarna till den nyare samhällsstruktur som visar på ett större nyttjande av mark nära vatten.

Nybyggarna på 1600-talet uppförde sina byggnader på Näset vid Örträskets östra strand och vid Sandudden, nära vatten. Avstyckningar från tidigt 1980-tal, bl a Adamstorp, visar på etableringar närmare vattnet, därför bedöms att de nya bostadsområdena som föreslagits inte förändrar den bebyggelsestruktur som kan ses i Örträsk. Eventuella nybyggnationer måste ta hänsyn till de arkitektoniska och estetiska värdena i Örträsk för att uppnå en långsiktigt hållbar utveckling.

Byggnader som uppförs idag kommer också att användas om 50-100 år och måste uppföras för att uppfylla bl a användningen av energi. För att effektivisera energianvändningen och samtidigt tillgodose kraven på bra inomhusluft och inomhusmiljö utan fukt- och mögelskador, drag och buller krävs kunskap och helhetssyn. Direktverkande elvärme, som minskar möjligheterna att använda förnybara energikällor, bör undvikas. Många nya metoder har utvecklats bl a berg-, jord-, solvärme.

Förutsättningarna för materialåtervinning är goda i Örträsk då det finns en återvinningscentral på östra delen av Örträsk samt en återvinningsstation på västra delen av Örträsk.

Då kommunen i sin fysiska planering, sedan början av 2000-talet, tagit hänsyn till översvämningsrisken genom att planera bostäder inom områden som ligger tre meter över normalvattenståndet i sjöar och vattendrag, så anser kommunen att de uppfyller den säkerhetsnivå som behövs.

Ett rikt växt- och djurliv

Den biologiska mångfalden kan påverkas negativt om man tar för liten hänsyn till strandområdena och bevarandevärdena vid kommande bebyggelse. Vid kommande ansökningar beträffande exploatering skall särskilt framhållas att strandområdet utanför exploateringsområdet skall förbli orört.

MILJÖKVALITETSNORMER

Örträsksjön är enligt vattendirektivet klassad av måttlig ekologisk status och miljökvalitetsnormen är att den ska ha god ekologisk status år 2021. De åtgärder som behöver vidtas handlar om att åtgärda kontinuitetsförändringar. Planen bedöms inte försämra nuvarande status eller möjligheterna att uppfylla kvalitetsnormen år 2021.

Planen bedöms inte ha någon inverkan på miljökvalitetsnormerna för buller och luftmiljö.

ALTERNATIV

- Nollalternativ** Om planen inte antas finns inte en fördjupad översiktsplan för Örträsk. Arbetet med att uppnå kommunens övergripande mål kan då försvåras.
- Alternativ 2** Samtliga områden där bebyggelse kan genomföras medtas i den fördjupade översiktsplanen. Detta alternativ bedöms inte främja en hållbar utveckling då helhetsbedömning och riksintressena då inte hänsynstas. Olämpliga områden kan komma att tas i anspråk. Prövningsprocesserna försvåras och försenas.

SLUTSATS

Nu föreslagna områden ger, om de bebyggs, en möjlighet till inflyttning till Örträsk, som ger underlag till utveckling av Örträskområdet. En levande landsbygd bidrar till utveckling av hela kommunen och en valmöjlighet för kommunens invånare med natur-, kultur- och friluftsintrassen att bosätta sig i byar, som bidrar till livskvalité för många.

- Samråd** Samråd har hållits i Örträsk den 21 augusti 2012. Samrådsredogörelse upprättad den 21 september 2012.
- Utställning/granskning** Miljö och samhällsnämnden har den 16 oktober 2012 beslutat att ställa ut planen för granskning enligt PBL 3 kap §§ 12-13. Planen har varit utställd under tiden 1 november – 31 december 2012.

